

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
 GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Találkozás a multak emlékezetében.

Várna városában, Bulgária híres, szép kikötő városában fényes ünnepség zajlott le közelebbről Három nemzet kiküldöttei vettek részt az ünnepségen: magyarok, lengyelek és bolgárok. Nagy idők emlékét ujitották föl és örökítették meg márványoszlopon.

végzetessé, mert az elesett király helyett a kereszténység legnagyobb hőse, Hunyadi János vette kezébe Magyarország sorsának intézését, Lengyelország pedig új királyt választott a megürült trónra.

Az ünnepségen kegyeletes beszédek kísé-

Ulászló a törökök közé ront.

Otszáz évvel ezelőtt, pontosan 1444-ben, Várna határában a magyar és lengyel hadak közös királyuknak, Ulászlónak vezérlete alatt hősi harcot vívtak a törökök ellen.

A harcban Ulászló király is elesett s a hadi-ezerence a török sereget jutalmazta a győzelem babérával. A vereség azonban nem vált

tében ujitották föl a multnak eme viharos emlékeit.

Elmondották, hogy abban az évszázban, az 1400-as években, milyen válságos idöket élt át Magyarország. A törökök mind gyakrabban hatoltak át az ország déli határain. Zsigmond király, aki egyuttal német császár is volt, vál-

takozó szerencsével küzdött a törökök ellen, veje és utóda, az osztrák Albert egyik sikertelen hadjárat folyamán esett áldozatul a ragályos betegségeknek. Az ország jobbjai Albert után Hunyadi János vezetése alatt Ulászló lengyel királyt emelték trónra. Abban reménykedtek, hogy a vitéz fiatal király Lengyelország segítségét is megszerzi a magyar határok védelmére.

A török seregek ekkor már széles területeken pusztítottak a Délvidéken és Erdélyben. 1442-ben Hunyadi a Maros mellett vívott véres csatát velük s a következő csatában, Sibiu falai alatt nagy győzelmet aratott rajtuk. A törökök érezték, hogy Hunyadi jelenti a magyarok főerősségét, ezért minden figyelmüket elene fordították. Amint ezt Hunyadi egyik hőse, Kemény Simon megtudta, páncélt és fegyvert cserélt vezérével. Így a törökök őt nézték Hunyadinak s nemsokára meg is ölték. Önfeláldozása megmentette a hadvezér életét.

Nemsokára megint nagy török sereg nyomult Erdélybe. Hunyadi János azonban résen volt és a török sereget a Duna déli szorosánál hatalmasan megverte. A győzelem egész Európát föllelkesítette, Hunyadit arra biztatták, hogy most már ő indítson támadást a törökök ellen. Hunyadi nem sokáig késett. 1443 nyarán szép magyar sereggel indult meg a törökök ellen. A magyar hadak utja Szerbiában, a világháboruban is sokat emlegetett Morava völgyén vezetett dél felé. Négy török sereget vertek szét, bevették Szófia városát. A Balkán hegyesen újabb győzelmet arattak, de a tél fagyja és a járhatatlan utak visszatérésre kényszerítették őket. Magyarország diadalmában uszott, amikor a győzelmes hadsereg tizenhárom fogoly vezérrel, rengeteg zsákmánnyal bevonultak Budára.

Murad szultán ekkor követeket küldött Magyarországra és békét kért Ulászló királytól. A békét 10 évre Szegeden meg is kötötték. A szultán Ulászlónak visszatda addigi hódításait, nagy pénzösszeg fizetésére kötelezte magát.

A nagy győzelmek után a külföld nem nyugodott bele a békekötésbe: új támadásra biztatták a magyarokat. A tulfütött hangulatban a király csakugyan semmisnek tekintette a békét s hadat indított a törökök ellen. Várna város közelében folyt le a véres ütközet. Hunyadi János ezt az ütközetet is olyan ügyesen vezette,

hogy a szultán már menekülésre gondolt. Ekkor azonban Ulászló király ötszáz lovasa élén belerohant a török seregbe s áldozata lett hősiességének. Fejét levágták s a békeokmánnyal együtt karóba huzzák a törökök. A lengyel és magyar sereg nagy része szintén az ütközetben lelta halálát.

Szerencse volt a szerencsétlenségben, hogy Hunyadi életben maradt és újra szervezte az ország védelmét s a következő tíz éven át, halála bekövetkeztéig, újabb győzelmekkel tartóztatta föl a törökök előnyomulását.

Három nemzet fia: magyarok, lengyelek, bolgárok együttesen fejezték ki az utódok háliját azok iránt, akik a várnai csatasíkon életüket áldozták a kereszténység és nemzetük védelmében.

A Hóstát magyar népének vezetője, Szabó József, meghalt. Temetése nagy részvét mellett folyt le, a társadalom minden rétege részt vett a kegyelet leróvásában. Szabó József kiváló egyéniségét lapunk más részén méltatjuk.

Nem lehet a tanulók nevébe belekötni!

Az iskolai beiratások idején évről-évre megismétlődő sérelem, hogy csak azokat a gyermekeket engedik a hatóságok hitvallásos felkezesi iskolába vagy magyarnyelvű tagozatra iratni, akiknek neve teljesen magyarul hangzik. Azokat a gyermekeket, akiknek neve idegen hangzású, akkor is állami iskolába felszerítették, ha a szülők bebizonyították, hogy több nemzedéken át a család magyarnak vallotta magát és a családban nem tud senki sem más nyelven beszélni, mint magyarul. A hatóságoknak ebből az intézkedéséből számos igaztalanság és keserűség született. Sok helyen, különösen egyszerűbb vagy állami szolgáltatásban álló emberek nem tudtak semmit sem tenni az intézkedés ellen. De voltak olyan szülők is, akik jogorvoslatot kerestek a sérelmes intézkedésre.

A jogorvoslatot keresők közé tartozott Borcsa Gergely, katolikus főgimnáziumi tanár Mercurea-Ciuc városban.

Borcsa tanár ügye az összes bíróságokat megjárta és annak a felfogásnak a teljes győzelmével végződött, hogy a szülők szabad iskolaválasztási jogát nem lehet korlátozni. Az érdekes pereskedés egyes szakaszairól, a tanulmányok alaposabb megjegyzése végett az alábbiakban számolunk be.

Borcsa Gergely tanár leánykájának felkezesi iskolába való beiratását sem a megyei tanfelügyelőség, sem a közoktatásügyi minisztérium nem akarta engedélyezni. Azzal indokolták az intézkedést, hogy Borcsa Gergely tanár származására nézve román és csupán az utóbbi folyamán magyarosították el, erőszakosan. Borcsa Gergely a határozat ellen az ítélőtábla előtt közigazgatási keresetet indított. Közöttük annak idején lapunkban, hogy Borcsa Gergely a pert megnyerte. Az ítélőtábla ugyanis kimondotta, hogy a tanfelügyelőség és a közoktatásügyi minisztérium döntése nem jogos, mert az 1924. évi elemi iskolai oktatásról szóló törvény nyolcadik szakasza előírja, hogy azok a román eredetű állampolgárok, akik elfelejtették anyanyelvüket, elmagyarosodtak, kötelesek gyermekeiket román nyelvű iskolába járatni, nem vonatkozhat rájuk a kereset tárgyát képező ügyre, miután Borcsa fenntartotta, hogy hosszú idő óta magyar és most is magyarnak vallja magát.

Ezzel az állítással szemben a közoktatásügyi minisztérium ellenérvet nem hozott fel abban a tekintetben, hogy román eredetű és hogy elmagyarosodott, minél fogva a hivatkozott 8. szakasz rendelkezései nem alkalmazhatók annál is inkább, mert ugyanazon törvény 19. szakaszának rendelkezései alapján beirathatja gyermekét az állam által elismert bármely magániskolába is, ha ezt a szándékát írásban bejelenti.

A minisztérium nem nyugodott bele az ítélőtábla döntésébe és terjedelmes beadványban sorakoztatta fel ellenérveit a semmitőszékhez beadott fellebbezésében. A miniszter beadványából érdemesnek tartjuk kiemelni a következőket:

Az állam saját közegei útján, szem előtt tartva a családi nevet, megállapította jelen esetben, hogy Borcsa Gergely renegát.

A semmitőszék most aztán végleges döntést hozott az ügyben.

Felperes — így szól a semmitőszék indokolása — felhozta az elsőfokú bíróság előtt, hogy már öt idők óta fogva magyar, ezzel szemben a minisztérium nem szolgáltatott bizonyítékot arra, hogy elmagyarosodott román származású állampolgár volna. Ebből következik, hogy a minisztériumnak azon ténykedése, mellyel visszautasította a felperes kérését, hogy leányát a törvény 19-ik szakasza értelmében magániskolába irathassa, visszaélés és így megsemmisítendő volt. És mert az ítélőtábla eképen határozott: a tábla a törvény szövegét igazságosan és jogosultan alkalmazta, úgy hogy a bejelentett semmiségi panaszok alaptalanok. Ezen indok alapján a semmitőszék a törvény nevében elutasítja a közoktatásügyi miniszteriumnak az ítélőtábla ítélete ellen beadott semmiségi panaszát és a közoktatásügyi minisztert ezer lej perköltség megfizetésére kötelezte.

Az igazságos ítéletek most már végérvényesen eldöntötték ezt a sokat vitatott kérdést. Senkinek sem szabad tehát a nevét vizsgálni beiratás alkalmával azért, hogy ne lehessen beiratni kisebbségi iskolába. Most a beiratások előtt jó tudni ezt, mert sok kellemetlenségtől és meghurcoltatástól mentjük meg magunkat, ha ezekre az ítéletekre hivatkozunk.

Külügy

A háboru réme. Ugy látszik, hogy Anglia hatalmas erőfeszítése sem lesz képes a háboru közvetlen közelből fenyegető veszedelmét elhárítani, mert Olaszország hajthatatlan: mindenképen területet kíván biztosítani folyton szaporodó népességének Abessziniában. A genfi megbeszélés után az angol, a francia és az olasz kormány kiküldötteinek Párizsban kell találkozniaik, hogy a nehéz kérdés megoldására olyan tervezetet készítsenek, amely mindkét felet kielégítse, de ez a találkozás már eleve eredménytelennek látszik, mert Mussolini előre kijelentette, hogy az angol javaslatokat nem fogadja el. Viszont Abessziniában sem hajlandó arra, hogy a Népszövetség kormányzása alá vesse magát mert ez háromezer éves függetlensége feláldozását jelentené. Arra azonban kész az abesszinai kormány, hogy egyik tartományát átengedje Olaszországnak, ha ennek fejében tengeri kikötőt kap. Anglia fel is ajánlott Abessziniának egy angol gyarmati kikötőt, de Olaszország ezt a megoldást sem akarja elfogadni.

Az angol kormány egyenesen azt követeli a Népszövetségtől, hogy védelmezze meg Abessziniát a megtámadástól, mert ez az ország is tagja a Népszövetségnek. Az angol közvélemény erőlyesen támogatja kormánya törekvését, ezért attól lehet tartani, hogy, ha az olasz támadást nem lehet megakadályozni, Anglia visszavonul a Népszövetségből, ez pedig annak felborulására s ezzel európai háboru kitörésére fog

vezetni a legnagyobb valószínűség szerint. Egy újabb európai háboru Európa végét jelentheti. Ezért törekszik minden államférfi teljes erővel az olasz-abesszin háboru elhárítására.

A forrongó Franciaország. A kommunisták véresen levert lázadása után a parasztság nyugtalanodik és a középosztály is, mert a kényszerű takarékossgal kapcsolatos intézkedések őket is súlyosan érintik. Ehhez járul még a folyton erősödő gazdasági válság, tizedére esőkent idegenforgalom s mindennek tetejébe az olasz-abesszin viszály, minden külpolitikai bonyodalomával s azzal a lehetőséggel, hogy Anglia felmondja a barátságot és akkor Németország ellen sem fogja segíteni Franciaországot, ha köztük összeütközésre kerülne a sor. A néhány év előtti fényes és a külpolitikában ugyszólván irányító hatalmat adó helyzet után nehéz napok virradtak Franciaországra.

A dunai szövetség. A csehi hivatalos körök nagyon sürgetik a dunai államok megállapodásának megteremtését, mert úgy látják, hogy e nélkül nem lehet megakadályozni azt, hogy Németország Ausztriát magához csatolja. Gömbös magyar miniszterelnök kijelentette, hogy Magyarország kész a dunai államok tanácskozásán részt venni, de csak akkor, ha az ország teljes egyenjoguságát, köztük a fegyverkezést is, előre megadják. Lehet, hogy az események kényszere meg fogja hozni a méltányos megoldást.

Uj hitbizományi törvény Magyarországon. A Bakonyban tartott egy heti minisztortanácsban a magyar kormány megtárgyalt minden lényeges bel- és külpolitikai kérdést. A bel-

politika reformjai között igen fontos az új hitbizományi törvény tervezete. E szerint a jövőben háromezer holdnál nagyobb hitbizományi birtok egy kézben nem lehet. A többletet földbirtokpolitikai célokra fogják felhasználni, de olyan módon, hogy ez később se jutasson illetéktelen kezekbe.

Anglia a görög királyságról. Az angol kormány komolyan egyengeti a görög királyság visszaállításának útját. Többet ezt abból a célból, hogy ezzel megakadályozza Olaszország hatalmi tulsúlyát a Földközi-tenger keleti részén.

Ujabb forradalom Kréta szigetén. Görögországban, amint már megirtuk, összel népszavazást fognak tartani a királyság visszaállításáról. Ugy látszik, hogy a nemzet többsége királyságot akar, mert a görög forradalmak félszke, a köztársasági érzelmü Kréta szigete megújult forradalomban tört ki. A katonaság leverte ugyan a forradalmat, de az izgalom nagy, nem csak Krétában, hanem Görögország egyéb köztársasági vidékein is, úgy, hogy nagyobb zavargásoktól lehet tartani.

Ottó királyfi Romániában. Ahogy megjelent, már is cáfolták azt a hírt, hogy Ottó volt magyar királyfi hozzátartozói utaznak, tárgyalni az osztrák trónra visszahelyezéséről. A hírt azonban a cáfolat ellenére sem tarthatjuk képtelenségnek, akkor, amikor a kérdéssel egy nagyhatalmak komolyan foglalkoznak s mikor Stahrenberg osztrák herceg a restauráció legbuzgóbb harcosa, titokban Szerbiába ment, bizonyosan nem nek a kérdésnek tárgyalásáról.

A Magyar Népet terjesztő magyar köteleesség!

Belpolitikai hírek

Magyarpárti tagozat kiáltványa a magyar kenyérkeresők érdekében. A magyar tisztviselők és munkások mind többen veszítik el kenyérüket a román részről megindult, tulzó irányzatu eljárások következtében. Az Országos Magyar Párt és tagozatai mindezt megtesznek a komoly veszedelem elhárítására. Ennek a mozgalomnak egyik megnyilatkozása a Tárna Mica-i tagozat intézőbizottságának alábbi határozata:

„Az intézőbizottság mély fájdalommal állapítja meg, hogy a még közhivatalban lévő magyar emberek nyelvvizsgák és hasonló eljárások következtében sorra veszítik el kenyérüket. Fiatalságunknak a közpályán való elhelyezkedésére a legcsekélyebb lehetőség sem nyílik. A nemzeti munka védelmére vonatkozó törvény értelmezése s az e körül megindult politikai agatások magán-alkalmazottaink kenyérét is veszélyeztetik s munka-kereső elemeinknek magán-vállalatoknál való elhelyezkedését is lehetetlenné igyekeznek tenni.

Az intézőbizottság Románia alkotmányának, a nemzetközi szerződéseknek s magának a munkavédelmi törvények szövegéből minden kétséget kizáróan megállapítja, hogy munkavállalás és alkalmazás szempontjából a teljes jogu román polgárok között származási nyelv, vagy faji eredet alapján különbséget tenni nem lehet s erélyesen tiltakozva minden más értelmezés ellen, követeli a magyar munkaadók figyelmét, hogy már csak maguk és utódaik jól felvilágosított érdekeiben is utasítsanak

vissza határozottan minden olyan alkotmány- és törvényellenes kísérletet, mely e tekintetben őket magyar alkalmazottjaik elbocsátásra vagy mellőzésére igyekeznék rávenni.

Ugyanakkor az intézőbizottság szükségesnek látja a küszöbön álló országos nagygyűlés útján végzetesen komoly felhívást intézni mindazokhoz, akik Erdélyben ma még magyar tőke, magyar vállalatok és üzletek s általában munkaalkalmak fölött rendelkeznek, hogy ezeket az egész magyarság közös féltett kincseként őrizték, vezessék s óvják meg a jövő számára, mert minden magyar vagyon pusztulása, minden vállalat megszűnése, vagy tulajdonos cseréje erdélyi magyar családok kezéből űti ki az utolsó darab száraz kenyeret“.

Az intézőbizottság elhatározta, hogy ezirányban megkeresi az országos központot s az összes löbbi megyei tagozatokat, hasonló állásfoglalás céljából.

Megint kormányválságról beszélnek. Utóbbi időben Bucarestben azt beszélik, hogy Tatarescu kormánya le fog mondani. Hírek szerint az ugynevezett személyiségek kormánya következnek. A tervezetések szerint az új kormányban a tekintélyesebb pártok vezetői és nagy erkölcsi tekintéllyel bíró közéleti emberek vennének részt. A hírt a kormány erélyesen cáfolja.

Lendületnek indult Merurea Ciucun a Magyar Párt munkája. Dr. Daradics Félix elnök vezetése mellett a városi tagozat nagyon szép munkát fejt ki. Az elnök terve szerint megkezdették a közmuvelődési és gazdasági szervezkedést. Daradics a gazdasági szervezkedést szövetke-

zeti keretek között akarja megvalósítani. Javasolta egy intéző bizottsági ülésen, hogy alakítsák meg a Magyar Párt erkölcsi támogatásával a hitel- és gazdasági-szövetkezetet. Az elnök eszméjét az intéző bizottság és párt minden tagja nagy lelkesedéssel tette magáévá. Így joggal lehet remélni, hogy áldásos és termelő munka fog megindulni a székely városban.

A nemzeti párt iskolában képezi ki a vezetőket. A román nemzeti paraszt párt Câmpulungban nyári, politikai iskolát szervezett. A pártiskola tanfolyamain résztvesznek az összes megyei tagozatok főtitkárai és az ifjúsági szervezetek vezetői a tanfolyamon a nemzeti párt legkiválóbb politikusi tartanak előadásokat. Az iskola célja, hogy a párt vezető tagjait előkészítsék arra a politikai harcra, amit ősszel akar a nemzeti parasztpárt a kormány ellen lefolytatni.

Magyar Házat építenek Satumare-n. Az Országos Magyar Párt Satumare-i tagozatának elnöki tanácsa elé nagyjelentőségű tervet terjesztett dr. Südi Tibor pártügyész. Javasolta, hogy timisoarai és turdai mintára alapítsanak Magyar Házat, hogy a magyarságnak is hajléka legyen, ahol otthont adhasson kulturegyesületeinek. Az elnöki tanács elvben elfogadta az indítványt és Südi Tibor most dolgozza ki a javaslat részleteit, melyekről a legközelebbi tanácsülésen fog beszámolni.

Készülnek az új törvényjavaslatok. A legutóbb tartott minisztertanácson a miniszterelnök utasította a minisztereket, hogy készítsék elő azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket az ősszel akarnak a parlament elé terjeszteni.

HÍRMELOK

A királyi nyilatkozat megerősítette a kormány helyzetét. A Constanța-i tengerészeti ünnepségen Károly király is részt vett. Az ünnepség után diszlokoma következett. A lakomán Károly király is pohárköszöntőt tartott. Beszédében örömmel állapította meg, hogy a román tengerészet sokat fejlődött. Beszédében köszönetet mondott a kormánynak, hogy a hadsereg fejlesztése érdekében semmi áldozattól sem riadt vissza. A királynak ezek a szavai a kormány szerint a bizalom és elismerés jelei. Vagyis azt jelenti a királyi szó, hogy a kormány teljesen szilárdan áll és szó sincs arról, hogy kormányválság következék be.

Nem tettek nyelvvizsgát a kisebbségi tanárok és tanítók. Közöltük lapunkban, hogy azokat a kisebbségi tanárokat és tanítókat, akiknek nyelvvizsgájuk nem sikerült, nyelvtanfolyamra rendelték. A kisebbségi tanárok és tanítók most visszaérkeztek a nyelvtanfolyamokról, azonban vizsgát nem tettek, bár arra mindenképpen rá akarták őket venni. Hivatkoztak a lapunk múlt számában közölt Titulescu-féle nyilatkozatra és nem állottak vizsgára. Sőt, amikor a tanfolyam vezetője felkérte őket, hogy legalább a vizsga jelleggel bíró társalgási órára jelentkezzenek, ezt is megtagadták.

Szigoru adóvégrehajtás egy telepes faluban. A Deva mellett lakó csángó telepeselekhez kiszállottak az adóvégrehajtók és a legszigorubb eszközökkel hajtották be a hátralékos adótartozásokat. Sajnálatos esetek is történtek. Egyik csángótól,

mivel nem tudott fizetni, a párnákat akarták elvinni. Miután a családfő ragaszkodott a párnákhoz, a ház ajtaját akasztották le.

Nem szabad levélben pénzt küldeni! Utóbbi időben nagyon sokan küldöttek közönséges levélben pénzt, hogy megtakarítsák a pénz utalványozásának költségeit. A posta vezérigazgatósága felhívásban figyelmezteti a közönséget, hogy levélben nem szabad pénzt küldeni. A gyanús leveleket különleges eljárással át fogják világítani és azokat a leveleket, amelyekben pénzt találnak, elkobozzák. Ezen kívül súlyos büntetésben részesítik a szabálytalanságok elkövetőit.

Autobusz szerencsétlenség történt Oravița közelében. Az Oravița-i uton egy autó összeütközött a Bozovița-i autóbusszal. Az autóbusz az összeütközés következtében 40 méter mély szakadékba zuhant. Csodával határos szerencse következtében az autóbusz a szakadék közepe táján egy fába fennakadt. Az autóbusz 16 utasa ilyenformán megmenekült a borzalmas haláltól. Többen könnyebb sebesülést szenvedtek. A szerencsétlenséget az autóbusz sofförje idézte elő, mert nem dudált a kanyarodóban.

Jós automata. Már a jós-automatát is feltalálták, amelynek segítségével mindenki önmagának jósolhat. Erről pompás képekkel illusztrált cikket közöl a *Déli* újság, amely 100 oldal terjedelemben és pompás tartalommal jelent meg. Remek műsorokat, egyfelvonásos szindarabot, színházi beszámolókat, kitűnő filmrovatot, slágerszövegeket és több mint száz képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

Magyar tanító halála Jasi-ban. A nyelvtanfolyamra rendelt magyar tanítók közül szomorú sors érte György Béla Ditrau-i tanítót. Fürdés közben a Pruth folyóba fulladt. Társai a következő szomorujelentést adták ki:

„Kirendeltetésünk helyéről megszorodott, megalázott, de Isten akaratában megnyugodott szívvel jelentjük drága szülőföldünkön élő testvéreinknek, hogy közülünk a legjobb, a legigazibb, forrón szeretett társunk, barátunk, György Béla ditraui román. kath. tanító Ungheeni mellett 1935. aug. 11-én délután fél 4 órakor 25 éves korában a Pruthba pusztult. Földi maradványairól jelentésünk megírása pillanatában nem tudunk. Lelkéért az engesztelő szent mise-áldozatot a iasii román. kath. püspöki székesegyházban 1935. aug. 13-án délelőtt 11 órakor mutatjuk be.

Mi mindnyájan térdre hullva kérjük a mindenható Istent, hogy adjon a szülőknek, testvéreknek lelki vigaszt, Neked, drága Testvérünk, örök nyugalmat.

A románnyelvű tanfolyamon levő Tanítók.

A szerencsétlenül járt tanító holttestét megtalálták és szülőföldjén temették el.

Felrobbant a cséplőgép. Oradea mellett, Coeiu községben egy cséplőgép felrobbant. A gépnél dolgozó munkások közül többen megsebesültek. Két munkás sebesülése nagyon súlyos.

Álarcos rablók Erdély és Moldova között. A Borsec és Piatta Neamt közötti országúton bekormányozott áru rablók több kereskedőt tartóztattak fel. A kereskedőket megverték, kirabolták és levetkőztették.

A magyar tanítók figyelmébe!

A lezárult iskolai év folyamán a magyar tannyelvű elemi iskolák legnagyobb része bevezette és kipróbálta a Minerva Rt. könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent egységes tankönyveket. Az állami és egyházi szakbírálók egyforma elismeréssel ajánlották a könyvek kiadását és az egy évi gyakorlati használat teljesen igazolta azokat a reményeket, amelyekre a tanítóság ezekhez a tankönyvekhez fűzött. Gyakorlati tapasztalatuk ismertették a tankönyvek kiváló használhatóságát és az azok útján elért eredményeket. A kiadó vállalat az elmúlt év folyamán több mint 2000 darab ismertetési példányt küldött szét s így a tanítóság tulnyomó nagy részének módjában állott személyesen is áttanulmányozni a legkiválóbb román és magyar tankönyvírók által a pedagógia összes követelményeinek figyelembe vétele mellett összeállított, fellüdnön szépen illusztrált és nyomdatechnikailag is tetemesen kiállított tankönyveket. A sok szemléltető kép és ábra, a számítási részekben pedig a bő példátár nagyban megkönnyíti a tanító munkáját s feltétlenül biztosítja az eredményt. Amennyiben valamelyik tanító ur még nem kapott volna ismertetési tiszteletpéldányt, forduljon a Minerva Irodalmi és Nyomdai Rt.-hoz, Cluj, Str. Baron L. Pop No. 5, ahonnan a pontos cím közlése mellett megkapja az őt érdeklő tankönyvet.

A szóban levő tankönyvek szerzőinek nevét, a könyvek főbb tárgyát, engedélyezési számát és árát az alábbiakban adjuk:

1. Fejes—Felméry—Dócziné: *Új ABC. A jelképes irvoalvasó és fonetikus módszereket egyesítő ABC és olvasókönyv az elemi népiskolák számára.* (Eng. 487—1931. cons. perm. sz. a.) *Ára 24 lej.*

2. Fejes—Felméry—Dócziné: *Vetőkönyv az új ábécéhez.* *Ára 8 lej.*

3. Felméry Sándor, Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed és Osz Sándor: *Magyar olvasókönyv, szám- és egyéb tudnivalók az elemi iskolák II. o. számára.* (Eng. 43—1932. és 9588—1933. sz. a.) *Ára 50 lej.*

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

ÚJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

4. Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Osz Sándor és Ferenczy Gábor: *Magyar olvasókönyv, természettudomány, szám- és földrajz, limba română, carte de cetire, istoria și geografia az el. isk. II. o. számára.* (Eng. 81422—1933. és 98674—1933. sz. alatt.) *Ára 80 lej.*

5. Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczy Gábor, Kuli Sándor és Felméry Sándor: *Magyar olvasókönyv, természettudomány, földrajz, szám- és mér- tan, limba română, carte de cetire și istoria a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. számára.* (Eng. 84418—1933, 95388—1933, 97365—1933, 98673—1933. sz. a.) *Ára 90 lej.*

Tüzeset kukoricásütés miatt.

A Salaj-megyei Lompirt községben Valcovan Vasile gazdálkodó fia a szalmakazal tövében kukoricát sütött. A kazal meggyult és a tűz átterjedt az épületekre. A tűz a gazda egész életszerét elhamvasztotta, kára 30 ezer lejre rug.

Coroiu, a híres bandita megszökött a fegyházból.

Coroiu, a rettegett ókirályságbeli rabló a fegyházigazgató tudtával a fegyházban nagyon kellemesen töltötte idejét. Finom ételeket és italokat fogyasztott, sőt kedvese is vele mulatott a fegyházban. A rablóvezérnek azonban ez az életmód nem tetszett. Egyik börtönőr segítségével megszökött a fegyházból. A hatóságok mindent megtettek, hogy a veszedelmes rablót el-

fogják, fejére vérdíjat tűztek ki és nagy csendőr csapatot mozgósítottak Észak-Moldova területén. Az intézkedések, úgy látszik, megfélemlítették a banditát, mert önként jelentkezett a hatóságoknál. Most vasra verve őrzik.

Halálos villámcsapás. A Bihar-megyei Craiova község felett nagy vihar vonult át. Dogan George, öt éves kis fiú az eső elől egy fa alá huzódott. A villám becsapott a fába és a szerencsétlen kis fiút szénáégette.

Megindult a hajóforgalom a Dnyeszter két partja között.

La-punk előző számában közöltük, hogy a Dnyeszter folyó medrének tisztítását megkezdették és néhány év alatt az egész medret hajózhatóvá teszik. Egyes helyeken a két part közötti forgalom már megindult a Zimbra nevű hajó megtette első útját Cetatea-Alba és az oroszországi part között.

Repülőszerencsétlenségek. Két repülőszerencsétlenség is történt az utóbbi napokban.

Iasi-ban egy katonai repülőgép borult fel leszállás közben. A szerencsétlenségnek csak sebesült áldozatai vannak. Braşov-ban egy nő repülő leszállás alkalmával géppel egy kerítésnek szaladt. A szerencsétlenül járt nőt súlyos állapotban vitték a Braşov-i kórházba.

Braşov-ba költöztetik az aradi vagongyárat. Az aradi vagongyárat rövidesen Braşov-ba telepítik át. A vagongyár átköltöztetése nagy gazdasági jelentőségű a Székelyföld részére. A város lakossága ugyanis több ezer emberrel meg fog szaporodni. Ez azt jelenti, hogy sokkal jobban lehet majd értékesíteni a gazdasági termékeket a Braşov-i piacon, mint ahogyan eddig lehetett.

Tilos a medvetáncoltatás. Az állatvédő egyesületek Bucureşti központja közbenjárt a belügyminisztériumnál, hogy tiltsa be a szelidített vadaknak látványossági célokra való felhasználását. Így ezután a medvetáncoltatást is megtiltják.

Három falut pusztított el Olaszországban egy gátszakadás. Az olaszországi Orsiglieto tó vize a sok esőzés miatt megduzzadt. A víz áttörte a tó lefolyásához épített gátat. Oriási víztömeg zudult a völgybe. A víz három községet elsepert a föld színéről. A nagy szerencsétlenség alkalmával közel ezer ember halt meg.

Néhány szó a rheumásokhoz! Ön talán már megkísérelt minden lehetőt anélkül, hogy kínzó fájdalmaitól megszabadult volna. De Önnek sincs oka a kétségbeesésre. Tegyen még ma egy kísérletet az azonnal ható fájdalomcsillapító *Togal*-tablettákkal. *Togal* oldja a húgysavat, az emberi test ezen magatermelt, pusztító mérget. Nem kevesebb, mint 6000 orvos rendkívül elismerően nyilatkozott a *Togal* jó hatásáról.

Felkérem volt osztálytársaimat, akikkel az 1910—1911. isk. évben a Bothlen-kollégium tanítóképző-intézetének IV. osztályát végeztem, hogy tegyék lehetővé a 25 éves találkozáson megrendezését. Két megbizottunk — Pataky Lajos és Szabó Károly — Magyarországon laknak és így Szőke Gábor harmadik megbizottunkra, hárul e nemes feladat végrehajtása, kinek címét kérem velem közölni. Pataky János, Cluj, Str. Baron L. Pop No. 5.

Az elhanyagolt seb áldozata. Satumicen Szabó Miklósné egy eldobott éles végű csontdarabra lépett. A csont a sarkát mélyen felhasította. Szabó Miklósné sebe elmérgesedett és minthogy nem ment orvoshoz, merevgörccsöt kapott. Beszállították a Carei kórházba, de nem lehetett segíteni rajta, óriási kínok között meghalt. A szomorú példa arra figyelmeztet, hogy a legkisebb sebet sem szabad elhanyagolni, mert a tüszúrás is okozhat halált, ha a sebtegség okozó cőrak jutnak. Különösen kell vigyázni a lábontörtendő sebesülésekre, továbbá minden olyan sebre, amelyikbe föld jutott. A merevgörccs okozója ugyanis a földben él, különösen szereti a friss lótrágyával trágyázott földeket. A merevgörccs ellen eredményesen lehet védekezni ojtásokkal, ezért senki se mulassza el komolyabb sebesülés esetén orvosi tanácsot kérni.

Kompközlekedés lesz a Boszporus szorosban. A Boszporus szoros vizén át nem vezet vasúti hid. Hogy az áru- és személyforgalmat könnyebbé lehessen tenni, elhatározták, hogy vasúti kompot fognak a Boszporuson át járatni. Az érdekes terv megvalósítása esetén az Ázsiával való személy- és áruforgalom nagyon fel fog lendülni.

Repülőgéppel dolgozó csempészek. Bucureşti-ben különös selyemcsempészési ügyről rántották le a leplet. Kiderítették, hogy egy előkelő urakból és úrnőkből álló társaság repülőgépen csempészi a selymet Romániába. Legutóbb a sziguranca emberei figyelemmel kísérték a repülőgépen való csempészes minden mozzanatát. Végre sikerült is elfogni a csempészt árut. A selyem csempészési ügyben nagyon sok előkelő ember van bekeverve.

Lángba borult egy petróleumvontat Timişen. Timiş állomáson egy Predeal felől érkező petróleumvontat beleszaladt egy tehervontatba. A szerencsétlenség következtében két olajat tartalmazó vagon meggyult. Nagy tüzvész keletkezett, amely még a környező erdőt is veszélyeztette. A szerencsétlenség színhelyén megjelent Károly király is, aki maga vezette az oltási munkálatokat.

A „Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Mivel pótolhatjuk állataink takarmányszükségletét a szárazság okozta inségben?

A tíz hét óta tartó rettenetes szárazság és sok szél némely vidéken szinte végzetlenné tette a gazdák helyzetét. Az országszerte mutatkozó takarmányhiány, a legnagyobb gondot okozza a gazdáknak, mert nem tudják, miből és hogyan fogják állatállományukat áttelelni? A tavaszi hidegek miatt a rétek szénafermése lassan fejlődött, kevés volt az aljfü, és így a szénatermés is kevesebb volt, mint rendszeren szokott lenni. A lóherések, lucernások lassan fejlődtek és 2 héttel később voltak használhatók, mint más években s így a második kaszálás fejlődése a szárazság következtében teljesen tönkre ment.

A hideg tavaszt a hirtelen nagy hőség állította fel sok széllal, ami annyira kiszárolta és megkeményítette a földeket, hogy nagyon sokan képtelenek voltak megkapálni a kukoricájukat vagy répájukat. Szinte mindenfelé elsorvadtak a takarmány vetések, kiégtek a legelők, a sarju még ma is láthatatlan, úgy, hogy a legtöbb helyen a gulya, marha éhesen megy haza, és ha a gazda nem ad egy kis abrakot vagy a télire eltett szénából egy keveset, úgy a drága állatja lerongyolódik. De így meg persze, bamarosan kifogynak az anyag is szükös készletek és fő a gondoktól a gazda feje, hogy ezután és főleg e télen hogyan segítsen koplaló állatállományán?

Egész állattenyésztésünk, hizlalásunk, fejtermelésünk és élőállatkivitelünk érdekei borognak kockán a takarmányinség miatt, s biztosan öszre tömegesen fogják piacra dobni a gazdák állataikat. Ez a tömeges kínálat le fogja verni az állatárakat annyira, hogy csak nagy károsodással lehet azokat eladni, viszont tavasszal olyan magas lesz az ár, hogy az állományt lehetetlen pótolni.

Még ha az augusztusi időjárás kedvezőben alakulna is, az elkésett eső legfennebb csak enyhíteni fogja a takarmányhiányt, de pótolni már nem fogja tudni. Legfontosabb teendője a gazdának a takarmányhiány enyhítése, ami egyrésztől rajtunk áll, másrésztől a kormány feladata. A kormány okszerű rendeletekkel segíthetja a takarmányfélék kivitelét, meg-

állapíthatja a takarmányok kedvező szállítási díjtételét, ami által a szerencsésebb helyzetben lévő gazdák takarmány feleslegét megvehetik az inséges területek lakói. Ez azonban nem tőlünk függ.

A mi teendők, hogy mindent kövessünk el, amivel a takarmányinségen segíteni tudunk. Éppen azért ezen az uton is felhívom gazdatestvéreimet, hogy szóljanak hozzá elgondolásunkhoz és ha valaki gyakorlatból tud valamit a takarmányhiány enyhítésére tanácsolni, az a *Magyar Nép* gazdasági rovatában közölje tapasztalatait.

E fontos kérdésben azért szólok a Magyar Nép utján gazdatestvéreimhez, mert lapunk eljut a legkisebb magyarlakta helyre is, és így tanácsainktól minden magyar gazdatestvé- rünk okulhat. Lássuk most sorra mivel segíthetünk állataink takarmányinségében? A legfontosabb és legtáplálóbb kisegítő takarmány a *lombszéna*. Az igaz, hogy én csak a juhokkal ettettem eddig lombszénát és így mint saját tapasztalatomat csak azt tudom állítani, hogy a juhok nagyszerűen értékesítik a lombtakarmányt, de hivatkozva Cselkó István és dr. Zajtay Artur takarmányozástani kísérleteire, más kérődző állattal, sőt a lóval is etethetünk lombszénát.

A legtöbb lombfának levelei s gyengébb ágai a réti szénát többé-kevésbé megközelítő vagy felülmuló szénát adnak, s fűevő állataink valamennyien megeszik, sőt a juhok nagyon szeretik azt. A lombszéna tápértékét igen befolyásolja a fa neme, mert az éger, hárs, juhar, mogyoró sokkal jobb lombszénát adnak, mint a tölgy, szil, bükk, nyír.

Befolyásolja továbbá a lombszéna tápértékét az is, hogy melyik hónapban készítjük, mert a falevelekre nézve is áll az, hogy a szálastakarmány tápértéke elsősorban a növény fejlődési fokától függ. A lombszénát legelőnyösebb augusztus első felében készíteni, mert a levelek akkor tartalmaznak legtöbb, tápláló anyagot. Az este és kora reggel vágott lombszéna táplálóbb, mint a meleg nappal vágott lomb.

A lombszéna készítésnél úgy járunk el, hogy a fák 2—4 éves ágait lemetszük és csomókba kötve a fa törzséhez támasztjuk, ahol megszáradnak. Később valami pajtában helyezzük el a csomókat, mert az eső igen kilugozza a leveleket; ha pedig szabad ég alatt kellene a lombszénát eltartanunk, akkor úgy rakjuk boglyába, hogy a leveles részek a boglya belsejébe kerüljenek, mert így az eső ellen védve vannak, a szél jobban átjárja a boglyát.

A lombszéna készítése meglehetősen költséges és ezért főleg csak aszályos esztendőkből, vagy olyan vidéken foglalkoznak vele, ahol jó esztendőkből sem nyerne az állatok számára elegendő szalastakarmányt. A juhok számára azonban kedvező viszonyok között is célszerű némi lombszénát készíteni, mert annak keserű anyagai előnyös étrendi hatásokat fejtve ki, nagyon jó szolgálatokat tesznek akkor, ha nedves legelőre járnak a juhok.

Tulsók lombszénát azonban egyszerre ne etessünk állatainkkal, mert attól szorulást kapnak, amit kellő mennyiségű keserűsával ellensúlyozhatunk. A ló főleg a körisfa levelét kedveli.

Aszályos években a tülevelű fák galyai is etethetők juhok s marhákkal, de ezek nem olyan táplálók, s kevésbé természetszerűek, mint a lombszéna, ami miatt még kisebb adagokban etethetők. A hegyi lakók sok helyen emésztést elősegítő szernek tartják a fenyőgalyat és csekély mennyiségben, de rendszeresen etetik állataikkal.

Borvidéken a szőlővenyigét is etetik a marhákkal, ami az őszi szalmával egyenlő értékű. Felaprítva és összezúzva etetik vagy pedig kádakba téve besavanyítják. Sokat azonban ebből sem tanácsos etetni s különben is az állat nem igen szereti. *Bodor Kálmán.*

Szedjük össze a férges gyümölcsöt!

A gyümölcs belsejében élő férgek az ugynevezett gyümölcs-molyok hernyói. Többféle gyümölcs-moly van. A legismertebbek az alma-moly és a szilva-moly. Jó gyümölcsöt, piacképes árut csak úgy lehet termelni, ha a gyümölcs-molyok kártétele ellen védekezünk.

Az alma- és a szilva-moly pilléje tojásait — nem ritkán 200 darabot is — a virágzás után megkötött apró gyümölcsre, vagy annak

közvetlen közelében levő levelekre és galyakra rakja le egyenként. A tojásokból kikelt apró hernyók befurják magukat a még zsenge gyümölcsbe a magházig, ott először a maggal, később az azt környező husos részekkel táplálkoznak. A gyümölcs husában egy abból kivetítő csatornát ráganak, melyen át ürülékeiknek egy nagy része kihull. Ha a megtámadott gyümölcsben nem fejlődhet ki teljesen a hernyó, vagy az időközben elrothad, nem kap elegendő táplálékot, úgy azt elhagyja és más gyümölcsbe furja be magát, néha közvetlen az azt érintőbe, melyet pókhálószerű fonadékkal köt össze a másikkal. Sokszor egy-egy levélhez erősíti a gyümölcsöt, mely beérve ugyan, nem hull le, hanem száráról levállva, a levélen csüngve marad. A férges gyümölcs időelőtt lehull, de a megtámadottak nagy része a leszedésig a fán marad és így a megtámadott gyümölcsből már a gyümöleskamrákban való elhelyezés után bujnak ki a teljesen kifejlesztett hernyók, melyek a gyümölcsösben álló fák kéregrepedéseiben, mohában, zuzmókban, vagy a gyümöleskamra farészének repedéseiben és egyéb zugokban elrejtőzve telelnek át, behibozódnak és a tavasz folyamán mint lepkek jelennek meg, hogy a virágzás után megkötött gyümölcsre rakják le tojásaikat.

Ezen kártékony rovar ellen legegyszerűbben úgy védekezhetünk, hogy a lehullott férges gyümölcsöt gondosan összeszedjük, az éretlen gyümölcsöt disznókkal fölételjük, a már fölértetteket pedig fölaprózva, a benne található hernyókat elpusztítjuk, aszalványunkat dolgozzuk föl. A gyümölcsfák fölrepedezett, elhalt kérgét simára letakarítjuk, moháktól, zuzmóktól tisztán tartjuk, hogy a gyümölcsből kibujt, teljesen kifejlesztett hernyók ott rejtőhelyet ne találjanak. Nagyon jó szolgálatot tesznek a gyümölcsfák törzsére szalmából, szénából vagy rongyokból készült fogógyűrűk, melyekben a gyümölcsből kibuvó hernyók szívesen elrejtőznek, de ezeket a fogógyűrűket 10 naponként leszedjük és elégetjük, helyettük újabbakat alkalmazzunk. A gyümölcs téli elraktározásához használt helyiségekben sok hernyó teljesen kifejlődve hagyja el a télire eltett gyümölcsöt. Ezek a hernyók a helyiségek faalkatrészének repedéseibe, vagy egyéb zugokba rejtőzködnek el, hogy a tavasz beálltával mint teljesen kifejlesztett pillék a szabadra jutva, tojásaikat lerakják a fejlődésnek indult gyümölcsre. Ezt megakadályozandó, szorgo-

masan kutassuk át az ilyen rejtekhelyeket s a szemünk elé került hernyókat és bábokat pusztítsuk el. Ha pedig a raktárhelyiséget már kiürítettük, az ablakok és ajtók nyílásait gondosan zárjuk el és hetenként legalább egyszer, április végéig vagy május közepéig kénezzük be, hogy a hernyók s a már pillévé alakult rovarok elpusztuljanak.

Hatásosan védekezhetünk tavasszal a molyok ellen úgy, hogy gyümölcsfáinkat a virágszirmok elhullása után körülbelül 10—12 nap múlva 100 liter vízben $\frac{1}{2}$ kg. Bordofix, $\frac{1}{4}$ kg. Sulfarol, $\frac{1}{4}$ kg. Arzola oldattal alapo-

san megpermetezzük, hogy a már megkötött zsenge gyümölcsre vagy azok közelébe lerakott tojásokból kikelt hernyók még mielőtt a gyümölcsbe rágnák magukat, elpusztuljanak. Ezen permetezés 3 hetenként megismétlendő.

Ezek a védőszerek beszerezhetők az általánosan elismert jó és megbízható minőségben a *Chinoin* növény-, gyümölcs és állatvédelmi készítmények gyáranak a legtöbb erdélyi városban létező lerakataiban, elsősorban pedig az Agrotechnică cégnél, Cluj, Calea Regele Ferdinand 8. sz. alatt.

Kleisl Gyula.

Beiratás

Téli Földmives Iskolába.

A Iernut-i katolikus földmives iskola az I. évfolyamot az 1934—35. tanévvel eredményesen befejezte s a II. évfolyamot is megnyitja f. év október 15-én. Ez iskola beláthatatlanul hasznos és áldásos működésének hatása kiszagda-társadalmunkban mihamarább nyilvánulni fog.

Falusi földmives szülők, akik gyermekeiket nem adják középiskolába, a kis családi birtokot jobban és biztosabban meg nem tartják gyermekeik számára, mint ha fiaikat az ilyen gazdasági iskolába járatták, ahol azok a két év alatt az elemi gazdasági ismeretek oly bőségét szerzik meg, amihez máskülönben soha hozzá nem jutottak volna. Egy egészen más látókör nyílik meg e fiuk előtt a két évfolyam elvégzése után a falusi ökszerű és rendszeres gazdálkodás módját illetőleg s ezenfelül a helyes gazdálkodás ismerete fokozott mértékben növeli bennük a földhöz és a családi birtokhoz való nemes ragaszkodás érzését is.

Ez a földmives iskola nem magasabb gazdasági igényeket támasztó gazdasiztákat nevel, hanem gazdaságilag képzett falusi kiszagdákat, akik a két évfolyam alatt a szükséges gazdasági tudáson felül általános ismeretekre is szert tesznek és az intelligencia oly fokát szerzik meg, mely őket egy éves önkéntességre is jogosítja a katonai szolgálatnál.

A Iernut-i kath. földmives iskolának az elhelyezése szempontjából

is rendkívüli előnyei vannak, amelyek az iskolánál tervbevett további építkezések folytán csak fokozódnak. Az iskola fenntartó hatósága a falusi kiszagda-társadalom jövője érdekében, áldozatot nem sajnálva, minden lehetőt megtesz, hogy az iskola a legtöbb esetben teljesítse hivatását s megfeleljen a hozzáfűzött várakozásoknak. Azok a falusi szülők, akiknek gyermekei az I. évfolyamot elvégezték, megtudják ítélni az eredményt, amely minden tekintetben csak kielégítő lehet. A magyar kiszagdáknak az értük hozott nagy áldozatokat azzal fogják igazán meghálálni, ha fiaikat tömegesen iratták be a Iernut-i kath. földmives iskolába.

A felvételtre vonatkozó részletes tájékoztatót az alábbiakban közöljük:

Az erdélyi róm. kath. Egyházmegyei Tanács a Iernut-i birtokon két évfolyamu magyar tannyelvű földmives iskolát tart fenn.

A tanév kezdete október 15.

Felvétetik minden magyar anyanyelvű tanuló 14—30 év között (15—20 évesek előnyben részesülnek), aki a IV. elemi iskolát elvégezte s akinek szülei legalább két kat. hold mezőgazdasági ingatlannal bírnak. Az iskola internátussal kapcsolatos, ahová 20 éven aluli tanulók vehetők fel.

Az internátusban ellátási díj havi 400 Lei. Az iskola más díjat nem szed. Az elméleti oktatás okt. 15-től ápr. 15-ig tart. A nyári fél-évet, ápr. 15-től okt. 15-ig a tanulók gazdasági munkával töltik el

szaktanáraik utasításai szerint.

Az iskola a második évfolyam elvégzése után egy évi önkéntesi kedvezményre jogosít. Az iskolába felvétel iránti kérvények lehetőleg szept. 1-ig az iskola igazgatóságához (Iernut jud. Târnava Mică), nyújtandók be.

A kérvényhez mellékelendők:

1. Születési bizonyítvány (keresztlevél, vagy anyakönyvi kivonat).
2. Allampolgársági bizonyítvány.
3. Elemi iskolai bizonyítvány.
4. A felvételt kérelmezőnek, vagy szüleinek vagyoni állapotáról szóló községi bizonylat.
5. Orvosi bizonyítvány.
6. Erkölcsi bizonyítvány (a lelkesi hivataltól.)

A tanulók az internátusba ágy-neműt, fehérneműt és evőeszközt (kés, villa, kanál) kötelesek hozni. Egyébként egyszerű, szokott ruhájukban járnak. *Gazdasági Iskola Igazgatósága.*

Mit kell tudni az őszibarackról? Az őszibarack kereskedelmi értéke annál nagyobb, minél szinpompásabb. A szint a nap-sugarak csokolják a gyümölcsre. Ha tehát az őszibarackot beárnyékoló leveleket lecsipdeszük, a gyümölcsöt színesebbé és így értékesebbé tesszük. Azonban a levélfosztást nem szabad túlzásba vinni, mert viszont a levél hizlalja a gyümölcsöt. Aki tehát sok levelet tépdes le, annak színes, de ki-

csiny lesz a gyümöleso. A nap folyamán, a nap járásának megfelelően más és más levél veti árnyékát az őszibaraakra. Ha a levelekkel takarékoskodni kell, akkor azokat a leveleket fogjuk csak leszedni, amelyek a színezés szempontjából leghatásosabb sugarakat fogják fel. Legerősebben a függőleges, vagy a függőlegeshez közel álló ibolyaszínű sugarak színeznek. A ferdén jövő napsugár hosszabb légrétegen jön keresztül, mint a függőleges irányú. Minél vastagabb a levegréteg, annál többet nyel el a napsugár ibolyaszínű sugaraiból. A mondottakból nyilvánvaló, hogy elsősorban azokat a leveleket (esetleg hajtásokat) kell eltávolítani, amelyek a déli órákban vetik árnyékukat az őszibaraakra; azután a d. e. 10 órától d. u. 3 óráig árnyékot adókat. Ez utóbbi levelek kiritkítását azonban csak fokozatosan és enyhén végezzük. A színezést célzó levélfosztást nem lehet minden fajtán egyszerre elvégezni. Bizonyos beosztás szerint kell eljárni: Először az érfélben levő fajtákon meggyünk végig, megjegyezve, hogy melyik sornál hány órákor kezdtük a levélfosztást. Más alkalommal annál a sorsornál kezdjük a munkát, amelyiknél a múlt alkalommal végeztünk. Néha elég, ha a levélnek csak a felét csipjük le, máskor egy-egy hajtásnak, vagy vesszőnek felkötésével (raffiával) vagy egy másik vesszővel való összefonásával is célt érhetünk.

Sertésvész pusztít Aradmegyében. Lapunk előző számában közöltük, hogy Erdély több vidékén nagy sertésvész

járvány van. Ujabban a járvány leghévesebben Aradmegyében lépett fel. A megyei falvakban tömegesen hullanak el a sertések, különösen a nemes sertésállomány szenved sokat a járvány miatt. Az elhullott sertések száma több ezerre rug.

Gondozzuk a málnát! Málnatöveken azok erőssége szerint 6—8—10 hajtást szokás meghagyni. A felesleges hajtásokat ne őrözzel, hanem már most, nyáron szedjük le, mert ezzel a tövet még jobban erősítjük. *Csak akkor szedjük le őrözzel a felesleges tövesszöveget, ha azokat továbbzaporításra akarjuk felhasználni.*

Sertésvész pusztít a Kisküküllő mentén.

Diciosánmártin vidékén sertésvész járvány pusztítja a disznókat. A járvány következtében sok gazdának összes sertései elhullottak. A sertésvész járvány nagyon érzékenyen érinti a Küküllő-menti gazdákat, mert a sertésvész járvány előtt a lépfene okozott nagyobb kárt az állat állományban.

PIAC

Javultak a terméskilátások kukoricában. Az augusztus havi esők sokat javítottak a kukoricatermés kilátásain. Igaz ugyan, hogy a kukoricatermésnek egy harmada így is megsemmisült, a megmaradt

kétharmad azonban szépen fejlődik. A földművelésügyi kormány bizik abban, hogy Románia idén nagymennyiségű kukoricát fog külföldre szállítani. Magyarországon a szárazság miatt nem lesz kukorica és Romániából akarja beszerezni kukorica szükségletét. A kukorica ára valószínűleg nagyon jó lesz, mert tengerentúli államokban sem ígérkezik jó termés.

Keresik a zabot!

A háborus készülődésekkel kapcsolatban, továbbá a szárazság által okozott takarmányhiány miatt a zabot nagyon keresik. Különösen az olaszok akarnak sok zabot vásárolni, sajnos azonban a piacon alig lehet zabot kapni. Idén kevés zab termett és ami van is, a gazdák nem adják el, hanem a takarmányhiány miatt megtartják télire.

Drágul a buza.

A buza terméseredménye mint lapunk előző számában jeleztük, némi csatlódást okozott. Ennek tulajdonítható, hogy a buza ára kissé emelkedett. Valószínű, hogy a jövőben még jobban meg fog drágulni a buza.

Gabonaárak Odorheiu-n.

Buza 72—76, rozs 65—66, árpa 40—42, kukorica 42—44, zab 26—28 lei husz literes vékánként.

FIGYELEM!

Ne mulassza el megtekinteni

GERGELY JÁNOS
szörme-szalonyját,

CLUJ,
Str. Iuliu Maniu
No. 6.

ahol jutányos áron szerezheti be szörme szükségleteit. A jó és pontos munkáért a legmesszebbmenő jótalást vállal.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Szabó József.

Augusztus hó-9-én temették el nagy részét mellett Szabó József Cluji kisgazdát, aki tiszteletre méltó közéleti munkájával, példatadó hűségével nemcsak saját társadalmi osztályának megbecsülését, egyházának elismerését, hanem városának, sőt az országos közéletnek figyelmét is kiérdemelte. Ennek az általános elismerésének volt kifejezése temetése is, amelyen városának magyarsága felekezeti és osztálykülömbőség nélkül bensőséges részvétellel vett részt.

Szabó József, mint minden jó magyar ügynek, úgy a mi lapunknak is hűséges támogatója, melegen érdeklődő barátja volt kezdettől fogva. Szomorú kötelességünknek tartjuk azért, hogy mi is kegyelettel emlékezzünk meg Szabó Józsefről és kiemelni próbáljuk értékes jellemének azon vonásait, amelyek részére az általános figyelmet és megbecsülést biztosították.

Szabó József tagja volt a Magyar Párt bizottságának, alelnöke a Magyar Párt cluji tagozatának, élénk részt vett és alelnöke volt a kisemberek hiteligényeit kielégítő Középtizedi hitelszövetkezeteknek, több alkalommal tagja a városi tanácsnak, régi hűséges tagja egyháza presbitériumának, elnöke, diszelnöke több társadalmi egyesületnek. Elég csak felsorolni ezeket a tisztségeket, hogy tisztán álljon előttünk Szabó József lelkes és áldozatkész magyarsága. Ott volt mindenütt, kivette részét minden olyan tevékenységből, amellyel szolgálni tudta népének előhaladását, boldogulását. Neki nem állásai voltak, számára a közért való munka, nem kenyérkereseti alkalom volt, hanem dolgozott és részt vett a munkában azért, mert tevékenységre hajlotta a népe iránt való komoly szeretet. Mi tette azonban Szabó József egyéniségét olyaná, hogy a vezetőt kereső közvélemény mindig bizalommal fordult feléje?

Három kiemelkedő tulajdonsága volt, amely természetesen vivta ki az elismerést. Először is tisztelték benne azt, hogy szorgalmával és munkásságával teremtette meg helyzetét. Bizalmat öbresztett maga iránt az által, hogy mindenki tudta róla, hogy a maga erejéből, okosságából, szorgalmából és kitartásából küzdött le maga számára azt a vagyoni és erkölcsi függetlenséget, amelynek alapján senkitől nem függő, senki által le nem kötelezhető szószólója

ludott lenni az általa megismert igazságnak, azoknak az elveknek, amelyeket hirdetett. Szegény sorsból küzdött föl magát, tisztességgel nevelte szép számú családját és mindig különös szeretettel és lelkesedéssel kelt védelmére földész társai, általában a dolgozó osztályok érdekének.

Kiváló tulajdonsága volt a felekezeti és osztály elfogultságoktól, gyűlölködésektől mentes gondolkozása. Halálos hűséggel ragaszkodott egyházához, büszkén vallotta magát mindig kisgazdának, boldogan hirdette, hogy magyarságtól soha semmi el nem szakíthatja, de mert hűséggel szerette a magáét, épen azért tudta tisztelni, megbecsülni a másét is. Elhatározásaiban mindig számba vette, hogy családja, egyháza, népe érdekével és bűcsületével szemben semmit ne vétsen, de méltatlannak tartotta magához, népéhez és egyházához, hogy a különleges egyéni vagy egyoldalú osztály vagy felekezeti érdekeket a minden embert egyaránt kötelező bűcsület és igazság törvénye ellen érvényesíteni mégcsak meg is kísérelje. Az igazságnak szeretete tette lehetővé azt, hogy bár sokszor éles harcokat vivott, mégis felekezeti és nemzeti különbség nélkül mindenki megbecsülte Szabó Józsefet, mert tudta róla, hogy mindig az általa gondosan mérlegelt igazságnak kívánt bátor szószólója lenni.

Harmadik jellemző tulajdonsága a hűség volt. Szeretett önállóan gondolkozni de elfoglalt nézeteihez szilárdon ragaszkodott. Ha egyszer komoly mérlegelések után kimonda a szót: Én ide állok, akkor föltétlenül lehetett bizni rendületlen hűségében. Tisztán látta egyetemes közéletünkben is, hogy csak az összetartás, a fegyelem és áldozatkészség biztosíthatja létünket, megmaradásunkat és azért bár világosan megmondotta mindig véleményét és sokszor erőteljes harcot vivott álláspontja győzelméért, mégis mindig tisztelettel és feltétlen hűséggel hajolt meg a többség akarata előtt és mélységesen megvetett és elítélt minden fegyelmezetlenséget, hűtlenséget.

Ime ezek a tulajdonságok tették Szabó József egyéniségét méltóvá arra, hogy bizalom és szeretet vegye körül életében és hogy emlékezetét, mint népünk egyik legderekabb tagjának emlékezetét, mindenkor kegyelettel őrizzük meg.

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Mulafaló

LETAROLT MEZŐK.

A letarolt sárga mező
Oly szomorú, oly elhagyott,
Pedig a nap arany fénye
Csékolja még, reá ragyog.

De a rengő kalásztenger
Suhogása merre marad?
A vig nótát énekelő
Leánysereg merre arat?

A pacsirta nem vonul el
Dalolva a vetés felett.
Hol a nóta, mely úgy csengett,
Majd meg szállt, mint a lehelet.

Nem lepi már búzavirág,
Nem tartítják a pipacsok.
Tarló szélén a kis patak
Olyan lomha, nem is csacsog.

A végtelen, forró tarlón
Semmi élet és semmi nesz.
Egy-egy ürge tekint csak szét,
Mintha szólna: Vajjon mi lesz?

Majd egy szöcske ugrándozik
Szalmaszárlól szalmaszárra,
S tovább folyik a tarlónak
Szomorú és csendes álma.

FELEKI SANDOR.

András lelkiismerete.

Eltető András fölébredvén a reggeli harangszóra, mint jó keresztény katolikus emberhez illik, keresztet vetett magára, aztán kiment a kutra, hogy megmosakodjék. Nemcsak a lelkét, a testét is szeretete tisztán tartani.

Amint a kut felé haladna András, csak megbotlik a lába valami különös puha tárgyban. Lehajlik a szürkületben, hogy megnézzze, mi lehet. Hát egy nagy veres bugyelláris volt. Megdörgölte szemét, jól lát-e, aztán fölemelte a finom jószágot. Kövér volt s amint tapogatta, ropogott is, mint ahogy az új bankó szokott.

Nem volt nehéz kisütni a vesztet: más alig lehetett, mint a báró, az ő kenyéradó gazdája.

Jó, hát fölmege a kastélyba tüstént, hátha azóta már keresik is a pénzt.

Nem keresték. Aludt az egész kastély, a lomha belső eselédék közül sem ébredezett még senki.

Kéblébe csuszattatta a leletet és ment a dolgára. Fogott egy gereblyét és szép esendeskén elgereblyélggett a kastélykert kavicsal behintett utjain.

Am, tudja Isten, miként eshetett meg (mert máskülönben éppen igen szívós legény

volt András), az egyszer egy-kettőre beletáradt még ebbe a szelid munkába is. Homlola gyöngyözni kezdett a verejtéktől, szíve dobogott.

Hm, vélte András, a bugyelláris nem jó helyen van az inge alatt: az nyomja el a szívét és léleketét. Kapta magát: egy kerti padra tette a pénzt és nehogy szemet szurjon, ráterítette a lajbiját.

— Eh — dörmögte magában — szégyen ilyen pipógyának lenni. Hátha nem is bankó, csak holmi haszontalan papiros ropog a tárcában...

Hát hiszen, gondolta András, erről könnyen meggyőződhetik. A padhoz lépett s elővette a tárcát lajbija alól. Kinyitotta — és...

Teremtő Isten! csupa százás bankó volt benne.

Kimarkolta a tárca tartalmát és számlálni kezdte.

— Egy... kettő... három... tiz... husz... ötven... hatvan...

Hatezer forint!

Fogott egy kapát s mintha kapálni menne: a zöldséges kert felé irányította lábat. Ott rövid tervezgetés után megállott egy körtefa alatt és óvatosan körülnézett. S nem vett észre senki élő lelket a közelben.

telesen földre dobta a tárcát s kapáját beleütötte a földbe. Egy gödröt ásott és behantolta a pénzes bugyellárist.

II.

A csendörörmester erélyesen végzi a nyomozatot. Maga köré rendeli a majorudvar népet és mindenekelőtt bűnbánó vallomást ajánl a megtalálni bűnösnek.

Az ártatlan ember, aki büszke a becsületére, jól mulat az ilyen ceremónián: hetyke tréfákat ereszt meg, vagy akinek sűrűbb a vére, lármázva tiltakozik a gyanúsítás ellen.

Az udvari cselédek között sok ilyen akad; leghangosabb azonban András volt közöttük. A lassu megszokás elfásítja a lelket: a még két héttel ezelőtt is érzékeny szívé legényt úgy megrontotta a kísértés ördöge, hogy végképp kiirtotta lelkiismeretét. Biztonságban érezte magát. Bárhogy törté is a fejét, nem tartotta lehetségesnek, hogy emberi művészetrel rá lehessen ütni az ő bűnét. Ez a hite elbizakodottá, szinte szemtelenné tette: arra a merészségre vetemedett, hogy kitréfálja a nyomozó csendört.

— No, strázsameter úr, — hencegett, midőn az több napi eredménytelen vallatás után meggedten távozott a majorudvarból — igen jó helyen lehet az a pénz, ha kegyelmed sem tud ráakadni.

— Majd kisül — mondta az örmester vizsga szemmel kémelve az András arcát — mert minden kisül az ég alatt.

András keményen állotta a csendör tekintetét.

— Ha csak a szarka ki nem fecsegi! — nyugozta meg gunyosan és megvakargatta az orrát.

Az emberek nevettek a tréfának; az örmester meg haragudott.

Hát ha másképp nem lesz; kifecsegi a szarka — rippent rá Jóskára. — Nagy a gondviselés: történték már csodásabb dolgok is.

Az emberek erre még jobban nevettek és mentul Szarka Pálnak csufolták a csendört. Lassacskán azonban ezt is ellefejtették a hatvanforintos bugyellárisal együtt.

III.

Nevezetesen, nem került meg a báró pénze egy év múlva sem.

András éppen csak ennek az egy évnek a megérkezését várta. Akkorra bizonyára el lesz felejtve a bugyelláris végképpen: hátrán meg-

Rheuma, köszvény és ülőidegzsába

legjobb bevált gyógyszere a Toga-tabletta.

Kiválasztja a húgysavat. Még elhanyagolt esetekben is gyógyító hatású! Használja teljes bizalommal! Minden gyógyszerárban és drogériában.

Lei 52.— és Lei 130.— Svájci készítmény!

szedheti tolvajlása gyümölcsét. Elszegődik messze vidékre vagy el sem szegődik (hiszer gazdag ember lesz belőle), csak egyszerűen elmegy távoli tájakra, ahol az ő régi legénységét nem ismerik. Földet, portát vesz magánál és telkesgazda lesz belőle.

Tervét megvalósítandó, fölmondott a gazdatisztnek s azon nap éjjelén, melyen letelet az esztendő és a szolgálata, leosont a kertbe a körtefa alá, hogy magához vegye az elásott kincset.

Am, amint belevágná kapáját a tárcát takaró földbe, egyszerre valami rémes surrogás, károgás csapódik a füléhez, hogy majd leesett ijedtében a lábáról. Főlnézett a fára, mert onnan jött a kísérteties lárma, de nem lát a sötétben semmit, csak hallja a lomb zugását, mintha valami földöntuli szellem rázta volna a fát.

Rémületében elhajította kapáját és úgy kiszaladt a kertből, hogy majd kiszakadt a tüdeje. Lázban feküdt egész éjen át, nem tudta, mi történt vele, mi suhogott, vijjogott a feje fölött?...

Pedig csak egy éjjeli nyugalomban megbolygatott szarkamadár elröppenése volt az egész rémes eset. A szarkamadár röppenését bizonyára csak az ő föltámadt lelkiismerete hallotta rémes suhogásnak és csörgését vijjogásnak, bárha az éj csendje is hozzájárult képzelődéséhez: a merő esend megtizzerezi az érzeket fogékonyságát, a gyönges neszől is lármát csinál.

Másnapra kiheverte András éjjeli rémületét, a világosan maga is rájött, hogy oktalan és gyermekes volt a félelme, bizonyosan valami nagy madár ijesztette meg. Azonban esztére mégse mert a körtefa alá menni. Biztatta ugyan magát, hogy nem fél, csupán csak abból az okból hajtja végre a kincsásást éjnek idején, mert egy alkalmas kilesett pillanatban nappal is és jobban elvégezhető, de csak

önámítás volt az okoskodása, az egész éjszaka lázas félfalomban töltötte el, álmában minduntalan nagy mesebeli sasok röpködtek körülötte s vijjogva vájták karmaikkal az ő eleven szívét.

A nappal újra meghozta a bátorságát. No, most már nem habozik tovább, kiássa a kincset délelőtt.

Óvatosan neki került a zöldséges kertnek, szerteszt kémlelve, hogy meg ne lássák. Oda-sompolygott a körtefához... Körülnéz... Senki... Letérdel és kezdi vájni a földet kezével, körmeivel.

... Krrrr! ... Srrrr!

Rémületében hanyatt esett.

... Krrrr! Egy szarka csörgött a körtefán. Nyakát nyujtogatta s ágról-ágra táncolt, mintha csak ki akarná csufolni Andrást, hogy úgy megijedj tőle.

A rátarti legény elszégyelte magát. Fel-tápászkodott. Egyben dühös lett magára, de a szarkára is. Kapott egy rögöt, hogy elüzze a szemtelen állatot.

Alig röpült ki markából a rög, valahol előtte vagy fölötte (nem látta András a bokortól), hirtelen megszólal egy éles, kemény hang és mint az ár belefuródik az András szívébe.

— Hó! — kiabálta a láthatatlan ember — vigyázz öccse, nehogy megtalálj sújtani.

András lábujjhegyre állott...

A csendőrörmester volt. Egyenesen, nyugodtan feléje tartott.

Andrásnak gyökeret vert a lába. Minden

hajaszála égnek meredt. Eszébe jutott az örmester tavalyi mondása: „Kifecsegi a szarka... történtek már csudásabb dolgok is”.

Rémületében nem tudott a csendőrnek felelni, pedig mindössze csak annyit kérdezett tőle, azt is tréfásan:

— Miért haragszol a szarkára, öccse?

András diadalmas gúnyt érzett ki az örmester hangjából.

... A szarka kifecsegi...

Lehorgasztotta fejét s egy lépést tett a csendőr felé:

— Örmester úr — mondta rekedt, megtört hangon — most már úgy is hiába tagadnám: a tolvaj én vagyok.

A csendőr csak bámult egy ideig, majd észrevéve a földben vájt gödröt, egy távoli sejtelem hatása alatt, András vállára tette kezét.

— Ásd ki! — parancsolta s a gödörre mutatott.

András letérdelt és kiásván a veres bugyellárist, szótlánul átadta az örmesternek. aztán nyugodtan, megkönnyebbülve követte őt.

A csendőr nem árulta el neki, hogy csak véletlenül vitt arra az útja, nem gyanu nyomán jött. Jobban illet a helyzetbe, hogy így beszéljen:

— Látod, öccse, minden kisül a világon; ha ember nem vallja, a szarka fecsegi ki.

András keresztet vetett magára.

— Nagy az Isten! — suttogta megtörve, csendesesen.

Szemere György.

Apróságok • Adomák

A tudomány áldozata.

Délamerikában, Argentina és Chile vad vidékein több tagból álló tudós társaság végzett tudományos kutatásokat. A földtanj kutatások vezetője dr. Jakab Imre magyar tudós volt. Dr. Jakab az Ötvös-féle ingával kutatott ásványi kincsek és olaj után, munka közben egy mély szakadékba esett és halálra zuzta magát. A tudományos kutatás magyar hőst Délamerikában temették el.

A hű kutya.

Sok kutya gazdája halála után buskomorrá válik és gazdája sírján fejezi be életét. Egyik párizsi temetőben egy hű kutyával kapcsolatban érdekes eset történt. A kutya gazdája halála után nem mozdult el a temetőben levő sírhantról. Az elhunyt özvegy végül is táviratozott elhalt férje iker-testvéreinek, hogy utazzék Párisba. Miután az asszony sőgora Párisba érkezett, az el-

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

hunyt ruhájába öltözve kiment a temetőbe. A kutya nagy örömmel fogadta, mert azt hitte, hogy régi gazdája. Így sikerült aztán a kutyát a temetőből hazavinni. Az érdekes esettel kapcsolatban szakértők megállapították, hogy a kutya minden valószínűség szerint nem is annyira az arc hasonlósága miatt tévesztődött meg, hanem azért, mert régi gazdájának ruháit viselte az elhunyt testvére. A kutya, mikor igazi kutyaszokás szerint végigszaggolta a ruhát, ugyanazt a szagot érezte, mint hajdan gazdájánál.

Miért drága a citrom?

Olvasóink valószínűleg nem tudják megérteni, hogy a citrom miért drágult meg az utóbbi időben. Ma négy-ötször olyan drága a citrom, mint volt a tavasszal. Mint érdekességet közöljük, hogy a citrom árának drágulása a külföldi pénzártalás nehézségeitől eltekintve, összefüggésben áll az olaszok háborus készülődéseivel is. Az Afrikában levő olasz katonák ugyanis nagy mennyiségű citromot fogyasztanak. Minden katonára naponta két-három citromot használnak. A citrom ugyanis, mint azt lapunkban is közöltük, kitűnő szer a betegségek megelőzésére. Így tehát a háborus készülődés máris érezteti hatását az élelmiszer piacon.

Nagy étvágya van a rigónak!

Ismeretes, hogy az éneklő madarak a legjobb étvágyú állatok közé tartoznak. Közmondásossá vált a bogárevő madarak kitűnő étvágya. A madártudósok vizsgálata szerint a rigófélék is a legfalánkabb állatok közé tartoznak. Megállapították például, hogy egy rigófióka naponta egy méter hosszúságnak megfelelő gilisztát eszik meg. El lehet képzelni, hogy milyen nagy gondot és fáradságot ad a szülőknek a falánk fiókák felnevelése.

Hogyan csufolódik a cipészinás?

Egy cipészinás nagyon kis darab húst kapott ebédre. A ravasz gyermek elkezdett sirni és sehogy sem akarta a sirást abahagyni. A mester végül is rászólt, hogy hagyja abba a bőgést és egyék a főzelékből, mert az van elég. A ravasz gyermek

azonban tovább sirt. Végül is a mester megunt a sirást, s megakarta verni, a gyermek azonban elszaladt és visszakiáltotta:

— Tudja meg, mester uram, nem azért sirok, mintha éhes volnék, hanem sajnálom azt a szerencsétlen ökröt, hogy ilyen kis darab husért le kellett vágni.

Jó házikoszt.

— Nagyszerű férjem van. Takarékos, szorgalmas, nem kártyázik és mindig otthon ül.

— És nem iszik?

— Nagyon ritkán, mert, mint mondja, csak akkor esik jól neki az ital, ha jó ételeket eszik.

A tizennégy éves Don Juan. Erről és a világ sok más fureságáról érdekes cikkeket közöl *Tolnai Világlapja* új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellá mellett remek illusztrált cikkeket, pompás folytatásos regényt és közel száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. *Tolnai Világlapja* aktuális képei, szórakoztató és ismeretterjesztő cikkei, riportjai páratlanok.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

F. T. Nem ajánljuk, hogy több éven át ugyanazt a növényt termelje földbirtokának egyes tábláin. Ilyen rendszer mellett nagyon elszaporodnak valamely növény kártevői. Ezen kívül a talaj tápanyagtartalmának kihasználása sem történik arányosan. Általánosan ismeretes az ugynevezett „répa-untság”. Ez cukor- és takarmány-répa többször egymás után való termelésénél lép fel valamely táblában. Oka, hogy a répát pusztító fonalférgek nagyon elszaporodnak. Mint írja, már tavaly észrevette, hogy a répája nagyon gyenge és kérdezi, hogy trágyázással segíthetne a bajon? Határozott fele-

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatószámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

letünk a következő: ezen a bajon csak úgy segíthet, ha néhány évig mást termel a kérdéses táblán. Így ugyanis a répát károsító fonal férgnek elpusztulnak.

L. I.-né. Az avas vagy kellemetlen szagú vaj ízét helyre lehet hozni a következő módon. A vaját friss tejjel többször át kell gyurni. Gyúrás közben a tejet mindig váltani kell. Végül friss vízzel kell átmosni az átgyurt vaját. Amennyiben a vaj ezután sem válna használhatóvá, ki kell olvasztani és főzésre kell felhasználni. Ha az ilyen módon elkészített főző vaj még mindig kellemetlen ízű volna, hagymával át kell sütni úgy, amint az avas zsírt szokás.

Z. I.-né. A borecet kitünően felhasználható ugorka eltevésnél. A német háziasszonyok csaknem kizárólag borecettel teszik el az ugorkát. A megállapítások szerint a borecetbe eltett ugorka nem romlik meg, kellemes savanyu ízű, soha sincs olyan erős íze, mint a gyári ecettel eltett ugorkának. Minden esetre egészségesebb a borecettel eltett ugorka, mint az olyan, amelyik gyári ecettel készült.

„Társaskör”. A levelükben tárgyalt kérdést legujabban a f. évi április hó 13-án a Monitorul Oficial 89-1935. számában közzétett törvény szabályozza. Ez a törvény, amint már a nevében is benne van, csak az úgynevezett szerencsejátékokat kultiváló körökre és egyesületekre vonatkozik. Amint tapasztalatból és a le-

velükben közölt adatokból látjuk és tudjuk, az Önök társasköre alig sorolható a törvény által érintett klubok és kaszinók közé, mert hiszen feltételezzük, hogy ott nem játszanak olyan szerencsejátékokat, amelyekre a törvény 2-ik szakasza vonatkozik, azaz, amelyeknél az úgynevezett szerencse, a véletlen, vagy amint a törvény mondja, a hazardjátssza a főszerepet. Ilyen körülmények között a kártyatilalom feltétlen törvénytelen és önhatal-

mu intézkedés, amely ellen a leg-sürgősebben meg kell tenni a közigazgatási úton minden intézkedést, hogy azt visszavonják. Ennek alapján tehát a főszelembírói, prefektusi vagy rendőrhatósági intézkedés megváltoztatását kell szorgalmazni, éppen a fent hivatkozott törvény világos és félre nem magyarázható intézkedéseire való utalással.

A szerkesztőért felel:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői levelek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Cs. I. Gy.-né, Ghelinta, M. A. Muresmort, G. J. Foeni, K. A. Simbriasi, M. M. Buza, N. A. Eremieni.

Cs. M. Ocna-Sibiului. Sziveskedjék ajánlatot kérni a Minerva nyomdai R-T-től, Cluj, Str. Baron L. Pop 5., pontosan megjelölve, hogy mekkora terjedelmű lesz a könyv, valamint, milyen papiroson, hány példányban szükséges. Ezek ismerete nélkül nem lehet választ adni.

P. M. Huedin. Mint lapunkban közöltük, a következő címre írjon: Ernst Pasternack Berlin S. O Michaelkirchenplatz 13, Abt. 704, Germania. Magyarul is írhat.

Magyar Márton. Levelezőlapjában nem írta meg, hogy hol lakik s amíg ezt nem közli, a könyvet sem küldhetjük el.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Id. B. S. Bentid 250 (r. 1934 IX. 1.), id. S. G. Pădureni 150, (r. 1934 XII. 31), S. R. Teius 155, Hitelszöv. Rovino 155, M. I. Vânători 155, M. S. Pădureni 155, Sz. J. Semeac 95, F. P. L. Belfir 150, T. S. Sanzieni 155, Sz. E. Peteni 155, C. J. Martini 75, Gy. B. Sft. Gheorghe 155, K. I. Rau-Barbat 150, K. M. Saros 150, Ifj. N. D. Berghia 150, K. J. Aghires 150, V. S. Barsăul-de-sus 150, B. D. Raut 150, Ny. J. Viisoara 150, T. L. Turda 75, K. L. és B. B. Dej 150-150, A. A. Cuzdrioara 50 Lei.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Birtokosok figyelmébe! Aki gazdasága részére kitünő szakképzett intézőt keres, írjon a következő címre: Papp Sándor, Cluj Piata Mihai Viteazul No. 40.

Jókarban lévő, kellemes hangú, templomi használatra is megfelelő harmóniumot olad: Pálffy Pál kántor-tanító Incu, jud. Arad.

Az erdélyi szervezett magyar gazdatársadalom egyetlen köz- és mezőgazdasági szaklapja az

ERDÉLYI GAZDA

az Erdélyi Gazdasági Egylet hivatalos lapja. Szerkesztőség és kiadóhivatal: CLUJ, Strada A. Mureşan 10 szám.

A lapot az E. G. E. tagjai 60 lej évi tagdíj ellenében tagsági illetmény fejében kapják. Nem tagok részére is az évi előfizetési díj mindössze 80 lej. A lap megjelenik minden hó 1-én.

Lépjön be minden magyar gazda az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai sorába. Tagsági nyilatkozatot és mutatószámot az E. G. E. díjtalanul küld, úgyszintén gazdakörök alakításához szükséges részletes útmutatót is.

Mit csinálnak jelenleg az olasz hadak Afrikában?

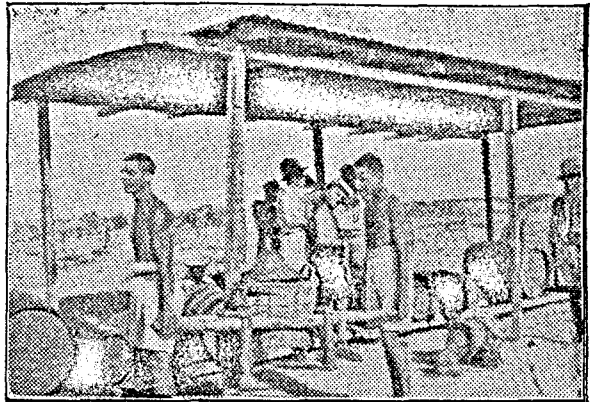

Hónapok folyamán hatalmas hadsereget szállítottak az olaszok Keletafrikába.

Hogyan élnek, mit művelnek az olasz katonák az alatt, amíg itthon a nagyhatalmak tanácskozásai a háború kitörését tologatják későbbi időkre?

Képeink bepillantást engednek a mozgósított olasz hadsereg életébe. Egy katona meztelen felső testtel áll őrt a drótsövényes kerítés mellett. Faernyők árnyéka ad némi védelmet a pokoli hőség ellen.

A drótsövényes vonal védelme alatt láza-

san folyik a háború előkészítése. Amint második képünk mutatja, katonai osztagok utat építenek a hadi gépek fölvonulására.

Harmadik képünk fogalmat nyújt azokról a nehézségekről, amelyek az afrikai hadviselésre várnak. Az ivóvizet éppen úgy szállítani és raktározni kell, mint az élelmi szerezket és municiót.

Tanuld meg!

Salátalevél, mint gyógyszer.

A Magyar Nép egyik régebbi számának „Tanuld meg” rovatában képes cikkben fejtegettük, hogy a martilapu káposztának előnyös hatása van az emberi egészségre. Abban a cikkben kifejtettük, hogy a martilapu levélben E vitamin van. Ez a vitamin elsősorban a

szaporodás életmegnyilvánulásával áll szoros kapcsolatban. Az újabb kutatások szerint ennek a vitaminnak általában nagy jelentősége van nemcsak gyermekeknél, hanem felnőtt embereknél is az egészségi állapotra. Davidson, kanadai orvos megállapította, hogy az E vitamin megakadályozza a rákos daganatok kifejlődését. Kísérleti állatokon mesterséges eljárással rákos daganatokat idézett elő. Ez-

Még az ág is húzza, veri,
 Ki a botút nem ismeri,
 Mki pedig már böngészl,
 Csak a MAGYAR NÉP-et nézi.

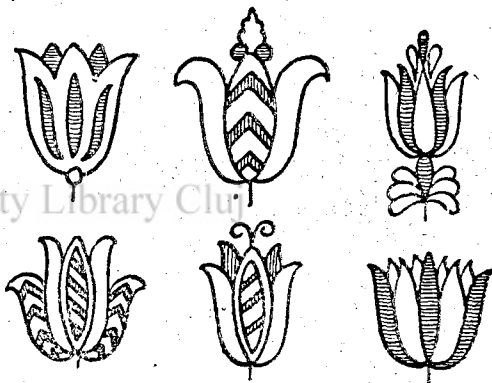
után E vitamin kezelésben részesítette a beteg állatokat és megállapította, hogy a dagadtatok a kezelés után eltűntek. Bizonyos, hogy ezek a vizsgálatok még nem végérvényesek, de feltétlenül méltánylást érdemelnek. Ezért igyekezzünk táplálkozásunkat úgy szabályozni, hogy elegendő E vitamin legyen ételünkben. Nemcsak a martilapu káposzta útján juttathatjuk szervezetünket E vitaminhoz. A mindennapi eledelék között a saláta levél is nagyon jó vitamin forrás. A salátalevél ugyanis több más vitamin mellett E vitamint is tartalmaz. Ezt az egészséges és könnyen termelhető növényt tehát mindenképpen fel kell kanolni az étrendben.

- Meg tudná-e kend mondani: télen nagyobb-e a hideg, avagy nyáron a meleg?
- Azt hiszem, nyáron a meleg nagyobb.
- Nem a. A hideg nagyobb. Mert télen befagy a Maros, de nyáron soha sem forr fel.

A magyar díszítés alapformái

Tulipán formák

Régi székely varrottas tulipánokkal

Ujabb és újabb tulipán formával találkozunk, ötletes változatokkal.

Tulipános székely varrottas díszítésünk érdekesen mutatja, hogy a díszítés vezető vonaljai és az összes díszítő formák és elemek csekély kivétellel mind a tulipános elgondolással készültek.

Olvaszátok a Magyar Nép könyveit